

Súd: Správny súd v Banskej Bystrici
Spisová značka: 11Sas/1/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823100187
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Antalová
ECLI: ECLI:SK:SpSBB:2024:0823100187.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Banskej Bystrici konaní pred sudkyňou JUDr. Alenou Antalovou v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. B. XX/XXX - XXX, XXX XX E. F. G., zast. Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom so sídlom Centrum II 88, 018 41 Dubnica nad Váhom, proti žalovanému: Sociálna poisťovňa ústredie, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, 813 63 Bratislava, IČO: 30 807 484, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. 17560-3/2023-BA zo dňa 12.04.2023, takto

rozhodol:

Žalobu z a m i e t a.

Žalobkyni právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Administratívne konanie

1. Sociálna poisťovňa, pobočka Považská Bystrica (ďalej aj „prvostupňový orgán verejnej správy“) rozhodnutím č. 700 - XXXXXXXXXXXX - GC04/17 zo dňa 06.09.2017 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“ alebo „rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy“) podľa § 144 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení zákona č. 572/2009 Z. z. (ďalej len „Zákon o sociálnom poistení“ alebo „zák. č. 461/2003 Z. z.“), podľa § 152a Zákona o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a § 178 ods. 1 písm. a) ôsmy bod Zákona o sociálnom poistení v znení zák. č. 43/2004 Z. z. predpísal žalobkyni za obdobie marec 2010, apríl 2010, máj 2010, jún 2010, júl 2010, august 2010, september 2010, október 2010, november 2010 a december 2010 (ďalej aj „obdobie marec až december 2010“) poistné na nemocenské poistenie v sume 228,40 eur, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie v sume 935,60 eur a poistné do rezervného fondu solidarity v sume 103,6 40 eur, spolu poistné v sume 1267,40 eur (ďalej aj „poistné“) s tým, že neoddeliteľnou súčasťou tohto rozhodnutia je príloha. V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový orgán verejnej správy poukázal na § 128 ods. 11 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c) a § 128 ods. 11 písm. b) Zákona o sociálnom poistení v znení zák. č. 40/2004 Z. z., § 129 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení zák. č. 721/2004 Z. z. a § 21 zák. č. 43/2004 Z. z. v znení zák. č. 721/2004 Z. z. a uviedol, že fyzická osoba, ktorá je povinná platiť poistné a príspevky, je povinná poistné a príspevky odvádzať. Poistné a príspevky sa platia na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici za kalendárny mesiac pozadu, poistné a príspevky sú splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platí poistné a príspevky (§ 141 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 143 ods. 1 veta prvá Zákona o sociálnom poistení, § 26 ods. 1, § 27 ods. 1, § 28 ods. 1 zák. č. 43/2004 Z. z.). Sociálna poisťovňa predpíše poistné a príspevky fyzickej osobe povinnej odvádzať poistné a príspevky, ak táto osoba neodviedla poistné a príspevky vôbec alebo ak ich odviedla v nesprávnej sume. Ak suma dlžného poistného a príspevkov v úhrne je nižšia ako 3,32 eur, Sociálna poisťovňa dlžnú sumu nepredpíše (§ 144 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v znení zák. č. 572/2009 Z. z. a § 152a Zákona o sociálnom poistení

v znení neskorších predpisov). Prvostupňový orgán verejnej správy ďalej v odôvodnení konštatoval, že na základe kontroly odvodu poisťného a príspevkov bolo zistené, že žalobkyňa poisťné a príspevky neodviedla vôbec za mesiace marec 2010, apríl 2010, máj 2010, jún 2010, júl 2010, august 2010, september 2010, október 2010, november 2010 a december 2010, čím porušila ust. § 128 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 3 písm. c) Zákona o sociálnom poistení, § 128 ods. 11 písm. b) Zákona o sociálnom poistení v znení zák. č. 43/2004 Z. z., § 141 ods. 1 a § 143 ods. 1 prvá veta Zákona o sociálnom poistení a § 20 ods. 1 písm. b), § 26 ods. 1, § 27 ods. 1 a § 28 ods. 1 zák. č. 43/2004 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2012.

2. Proti rozhodnutiu prvostupňového orgánu verejnej správy podala žalobkyňa odvolanie, o ktorom rozhodol žalovaný ako orgán príslušný na rozhodovanie podľa § 179 ods. 1 písm. b) Zákona o sociálnom poistení rozhodnutím č. 17560 - 3/2023 - BA zo dňa 12.04.2023 tak, že s poukazom na § 218 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 06.09.2017 zmenil tak, že z výroku napadnutého rozhodnutia vypustil text: „...§ 152a zákona v znení neskorších predpisov...“. V ostatnom žalovaný napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia žalovaný poukázal na vydané rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy o predpísaní poisťného žalobkyni, na obsah podaného odvolania a uviedol, že rozhodnutím zo dňa 24.10.2017 bolo konanie o odvolaní prerušené podľa § 193 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení do dňa právoplatného ukončenia súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 11.08.2017, ktorým žalovaný potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 16. marca 2017, ktorým bolo rozhodnuté, že žalobkyni ako samostatne zárobkovo činnéj osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 28.02.2010, ale zaniklo dňa 31.12.2010. Predmetné rozhodnutia boli predmetom súdneho prieskumu, pričom Krajský súd v Trenčíne Rozsudkom sp. zn. 28Sa/13/2017 zo dňa 28.02.2008 žalobu žalobkyne zamietol. O podanej kasačnej sťažnosti žalobkyne rozhodol Najvyšší správny súd SR Rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/90/2018 zo dňa 16.12.2020 tak, že predmetný rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v Trenčíne opätovne vo veci rozhodol Rozsudkom sp. zn. 28Sa/1/2021 zo dňa 29.04.2021 tak, že žalobu žalobkyne vo veci zániku poistenia zamietol. O podanej kasačnej sťažnosti žalobkyne rozhodol Najvyšší správny súd SR Rozsudkom sp. zn. 6Ssk/19/2021 zo dňa 24.01.2023 tak, že kasačnú sťažnosť žalobkyne zamietol, pričom predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 24.02.2023. Krajský súd v Trenčíne i Najvyšší správny súd SR sa stotožnil s právnym názorom Sociálnej poisťovne, že účastníčke konania (žalobkyni) ako samostatne zárobkovo činnéj osobe povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie nezaniklo dňa 28.02.2010, ale zaniklo až dňa 31.12.2010. Následne žalovaný s poukazom na § 193 ods. 5 Zákona o sociálnom poistení pokračoval v odvolacom konaní.

3. Žalovaný v odvolacom konaní zistil, že Okresný úrad Považská Bystrica rozhodnutím zo dňa 06.03.1996 vydal žalobkyni povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení od 01.04.1996 v odbore: pediatria ako praktický lekár pre deti a dorast. Trenčiansky samosprávny kraj rozhodnutím zo dňa 19.04.2006 vydal žalobkyni povolenie na prevádzkovanie neštátneho zdravotníckeho zariadenia - ambulancie v zdravotníckom povolaní a študijnom odbore lekár v špecializačnom odbore pediatria ako všeobecný lekár pre deti a dorast a súčasne zrušil žalobkyni povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti v neštátnom zdravotníckom zariadení - ambulancii v odbore pediatria ako praktický lekár pre deti a dorast, ktorej bolo vydané rozhodnutím zo dňa 06.03.1996. Rozhodnutím zo dňa 27.01.2010 Trenčiansky samosprávny kraj vyhovel žiadosti obchodnej spoločnosti Detská ambulancia DCA s.r.o., zastúpenej štatutárnym orgánom - konateľkou A. B. C. vo veci vydania povolenia na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia ambulantnej zdravotnej starostlivosti - ambulancie v zdravotníckom povolaní lekár študijnom odbore všeobecné lekárstvo a špecializačnom odbore pediatria všeobecný lekár pre deti a dorast. Odborným zástupcom zodpovedným za poskytovanie zdravotnej starostlivosti bola A. B. C.. Detská ambulancia DCA, s.r.o. mala poskytovať všeobecnú ambulantnú zdravotnú starostlivosť vo všeobecnej ambulancii pre deti a dorast po A. B. C., ktorej povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia bolo zrušené rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja zo dňa 27.01.2010 ku dňu 28.02.2010. Žalobkyňa dňa 26.02.2010 predložila prvostupňovému orgánu verejnej správy Registračný list fyzickej osoby - odhlášku z povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnéj osoby, s dňom zániku týchto poistení 28.02.2010. Žalovaný poukázal na ust. § 3 ods. 4 písm. c), § 10 ods. 1 a 2, § 68 ods. 1 písm. a) zák. č. 578/2004 Z. z. a konštatoval, že licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (§ 68 ods. 1 písm. a) zák. č. 578/2004 Z.

z.) vykonávanej podľa § 10 cit. zákona, označovaná ako L1A, na základe ktorej môžu samostatnú zdravotnícku prax vykonávať zdravotnícki pracovníci, napr. v povolani lekárov, logopéd, psychológ, sa považuje za oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu a zakladá držiteľovi tejto licencie status samostatne zárobkovo činnnej osoby na účely sociálneho poistenia podľa § 5 cit. zákona. Držiteľ licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1A) je oprávnený vykonávať zdravotnícke povolanie a poskytovať zdravotnú starostlivosť v zdravotníckom zariadení, ktoré prevádzkuje iný poskytovateľ alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení a dosahovať príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 zák. č. 595/2003 Z. z.. Žalovaný zistil, že žalobkyňa bola SLK dňa 28.02.2006 vydaná licencia číslo L1A/TN/0623/06 na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov v odbore pediatria, pričom táto licencia jej bola zrušená až ku dňu 03.06.2016. Dňom nadobudnutia právoplatnosti licencie L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov žalobkyňa nadobudla právne postavenie SZČO na účely sociálneho poistenia. Takéto právne postavenie sa týka aj lekárov - zamestnancov, ktorí sú okrem licencie L1C na výkon odborného zástupcu v povolani lekárov aj držiteľmi licencie L1A na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov, aj keď tento druh licencie nevyužívajú.

4. Žalovaný poukázal na to, že Sociálna poisťovňa vydá rozhodnutie o vzniku, prerušení a zániku povinného sociálneho poistenia v sporných prípadoch, t. j. keď odvádzateľ poistného nepodá Registračný list fyzickej osoby, resp. ho podá nesprávne vyplnený. V prípade žalobkyne bol podaný Registračný list fyzickej osoby - odhláška s dátumom zániku poistenia 28.02.2010, na základe ktorého bola žalobkyňa registrovaná v Registri poistencov a sporiteľov starobného dôchodkového sporenia Sociálnej poisťovne ako samostatne zárobkovo činná osoba v období do 28.02.2010. Žalobkyňa ako SZČO však splnila aj v období od 01.03.2010 do 31.12.2010 podmienky pre vznik a trvanie povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Keďže Registračný list fyzickej osoby - odhláška, s dátumom zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia 28.02.2010, ktorú predložila žalobkyňa prvostupňovému orgánu verejnej správy, bola považovaná za spornú, bolo po preukázani všetkých skutočností súvisiacich s predmetnou vecou vydané dňa 16.03.2017 rozhodnutie, ktorým prvostupňový orgán verejnej správy rozhodol, že žalobkyňa povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO nezaniklo dňa 28.02.2010, ale zaniklo dňa 31.10.2010. Žalovaný poukázal na § 21 ods. 1 zák. č. 555/2007 Z. z. v znení úč. od 01.01.2008 do 31.12.2010, na § 138 ods. 9 Zákona o sociálnom poistení v znení zák. č. 108/5009 Z. z. úč. od 01.01.2010 do 31.12.2010 a na to, že podľa údajov Finančného riaditeľstva SR príjem žalobkyne zo samostatnej zárobkovej činnosti za rok 2008 presiahol zákonom ustanovenú sumu 106 827,- Sk (3 546,- eur) a príjem zo samostatnej zárobkovej činnosti za rok 2009 presiahol zákonom stanovenú sumu 3 834,96 eur, na základe čoho bola žalobkyňa v období, ktoré je predmetom napadnutého rozhodnutia (marec 2010 až december 2010) povinne nemocensky poistenou a povinne dôchodkovo poistenou samostatne zárobkovo činnou osobou, povinnou platiť a odvádzat' za toto obdobie poistné. V odvolacom konaní bolo preukázané, že žalobkyňa ako SZČO nezaplatila vôbec poistné za mesiace marec 2010 až december 2010, čím porušila § 128 ods. 1 písm. c), § 128 ods. 2 písm. c), § 128 ods. 11 písm. b) a § 141 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení. Skutočnosť, že žalobkyňa od 28.05.1998 je poberateľkou starobného dôchodku, bola pri predpísani poistného za mesiace marec 2010 až december 2010 zohľadnená a poistné jej bolo predpísané v súlade s § 128 ods. 4 zákona o sociálnom poistení. Následne s poukazom na relevantné ustanovenia Zákona o sociálnom poistení (§ 109 ods. 1, 2, § 130 písm. c), § 131 ods. 1 písm. c), § 137 písm. b), § 138 ods. 6, § 293bg ods. 1 a 2, § 141 ods. 1, § 142 ods. 1, § 143 ods. 1 a § 144 ods. 1) uviedol, že námietky žalobkyne uvedené v odvolani nezakladajú dôvod na zrušenie rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy.

5. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia žalovaný uviedol, že napriek skutočnosti, že žalobkyňa bolo rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. TSK/2006/01416/zdrav. - 2 o povolení prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia zrušené dňom 28.02.2010, rozhodnutím Trenčianskeho samosprávneho kraja č. TSK/2010/01222/zdrav. - 2 mala žalobkyňa na účely sociálneho poistenia právne postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby aj po 28.02.2010, pretože naďalej mala platné oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, ktorým je licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov (licencia typu A), na základe ktorej bola oprávnená vykonávať samostatnú zárobkovú činnosť aj po 28.02.2010. Licencia na výkon samostatnej zdravotníckej praxe nebola potrebná na výkon činnosti účastníčky konania ako zamestnanca. Od 01.03.2010 je žalobkyňa zamestnankyňou Detskej ambulancie DCA s.r.o., so sídlom v Dubnici nad Váhom. Žalobkyňa bola povinná platiť a odvádzat' poistné za mesiac marec 2010 až jún 2010 z vymeriavacieho základu 521,50

eur, t. j. v sume 127,10 eur mesačne a za mesiace júl 2010 až december 2010 z vymeriavacieho základu 519,43 eur, t. j. v sume 126,50 eur mesačne. Žalovaný uviedol, že z prvostupňového rozhodnutia, ktoré spĺňa náležitosti rozhodnutia podľa § 209 Zákona o sociálnom poistení je zrejmé, na základe ktorých ustanovení zákona prvostupňový orgán verejnej správy dospel ku skutočnostiam uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia. Žalovaný poukázal na to, že konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníčke konania prvý úkon, pričom za prvý úkon je možné považovať aj doručenie rozhodnutia. Prvostupňový orgán verejnej správy nemal v danej veci podľa Zákona o sociálnom poistení povinnosť, aby o začatí konania upovedomil všetkých známych účastníkov konania [ako to ukladá zák. č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok)], taktiež Zákon o sociálnom poistení neukladá povinnosť Sociálnej poisťovni pred vydaním rozhodnutia dať možnosť vyjadriť sa účastníčke konania k jeho podkladu (napr. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo/20/2010 zo dňa 24.02.2011).

6. Žalovaný v odôvodnení ďalej konštatoval, že na premlčanie sa neprihliada priamo zo zákona, ale v prípade uplatnenia námietky premlčania a splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok. Poukázal na ust. § 147 ods. 1, 2, § 2 a 228 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení a uviedol, že zo spisového materiálu vyplýva, že žalobkyňa si oznamovaciu povinnosť vyplývajúcu zo zákona splnila, keď dňa 03.04. 2996 podala prihlášku občana na nemocenské poistenie a na dôchodkové zabezpečenie s dátumom vzniku účasti na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení 01.04.1996. Žalobkyňou vznesenú námietku premlčania práva predpísať poistné za mesiace marec 2010 až december 2010 podľa žalovaného nie je možné zohľadniť, pretože odo dňa splatnosti poistného za mesiace marec 2010 až december 2010 (poistné za mesiac marec 2009 bolo splatné do 08.04.2010, za obdobie apríl 2010 až december 2010 ešte neskôr) do dňa začatia konania vo veci predpisania dlžného poistného, t. j. do dňa vydania rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy (06.09.2017) neuplynula 10 ročná zákonná premlčacia lehota. Žalovaný poukázal na rozdielne právne závery uvedené v rozhodnutiach veľkého senátu (NS SR) 1Vs/3/2019 a 1Vs/1/2019, pričom veľký senát v konaní vedenom pod sp. zn. 1Vs/3/2019 dospel k záveru, že je potrebné sa odchyliť od záveru veľkého senátu vo veci sp. zn. 1Vs/1/2019 a teda platí, že povinnosťou Sociálnej poisťovne pri rozhodovaní o vzniku alebo zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia lekára, ktorý je držiteľom licencie L1A, v zmysle § 178 ods. 1 písm. a) bod prvý a § 179 ods. 1 písm. b) v spojení s § 21 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení nie je posudzovať príjmy lekára výlučne vo vzťahu k licencií L1A a nie je povinná skúmať, či všetky príjmy vykázané v jeho daňovom priznaní v príslušnom zdaňovacom období sú príjmami lekára považovaného za samostatnú zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c) Zákona o sociálnom poistení. Ak taký lekár v daňovom priznaní priznal príjmy, považované za príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou (§ 6 zák. č. 595/2003 Z. z.), ide vždy o príjem SZČO a nie je právne významné, či tento príjem fyzická osoba dosiahla z titulu jej statusu podľa § 5 písm. c) alebo aj podľa § 5 písm. a), prípadne b) alebo d) Zákona o sociálnom poistení v znení platnom do 31.12.2010. Ukončenie podnikateľskej činnosti nezbavuje žalobkyňu povinností, ktoré jej z výkonu samostatnej zárobkovej činnosti ako SZČO vyplývali zo Zákona o sociálnom poistení. Predmetom rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy bolo predpísanie dlžnej sumy poistného osobe, o ktorej právnom postavení SZČO v spornom období bolo právoplatne rozhodnuté a konanie bolo ukončené rozsudkom Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Ssk/19/2021, právoplatným 24.02.2023. Až týmto dňom bolo právoplatne ukončené konanie vo veci zániku povinného sociálneho poistenia. Poistné ako pohľadávka Sociálnej poisťovne vzniká priamo zo zákona (§ 143 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení), a nie až na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne vo veci predpisania poistného. Žalovaný uzavrel, že poistné v celkovej sume 1 267,40 eur, ktoré prvostupňový orgán verejnej správy predpísal žalobkyňi ako povinne nemocensky poistenej a povinne dôchodkovo poistenej SZČO rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy za obdobie marec 2010 až december 2010 bolo predpísané v zmysle Zákona o sociálnom poistení zo správneho vymeriavacieho základu a v správnej sume.

Žaloba

7. Žalobkyňa sa správnu žalobou podanou v zákonom stanovenej lehote domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy. V správnej žalobe namietala, že tvrdenia a skutkové závery prvostupňového orgánu verejnej správy i

žalovaného uvedené v nimi vydaných rozhodnutiach sú v rozpore so skutočným stavom veci, skutkové závery nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, pričom právne závery uvedené orgánmi verejnej správy sú bez opory v ustanoveniach platných právnych predpisov a rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Žalobkyňa tvrdila, že jej povinné sociálne poistenie zaniklo k 28.02.2010. Poukázala na § 209 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého rozhodnutie organizačnej zložky žalovaného sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti. Podľa žalobkyne z uvedeného vyplýva, že nie všetky rozhodnutia zložky žalovaného musia mať písomnú formu. Zo Zákona o sociálnom poistení podľa žalobkyne vyplýva, že písomnú formu nemajú rozhodnutia, v ktorých zložka žalovaného rozhodla o vzniku, prerušení a zániku sociálneho poistenia v nesporných prípadoch. V takýchto prípadoch príslušná organizačná zložka rozhodnutie o zániku povinných poistení vyznačí v spise. Žalobkyňa k 28.02.2010 oznámila príslušnej organizačnej zložke žalovaného skutočnosti rozhodujúce pre zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Tvrdila, že po preskúmaní všetkých skutočností zložka žalovaného rozhodla o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia vyznačením v spise. Pri tejto úvahe žalobkyňa vychádzala z toho, že jej nebolo doručené písomné rozhodnutie o zániku týchto poistení a teda mala za to, že jej podaniu sa vyhovel v plnom rozsahu. S poukazom na § 222 ods. 3 a 4 Zákona o sociálnom poistení preto Sociálna poisťovňa nemohla nariadiť obnovu konania vo veci zániku sociálneho poistenia žalobkyne vzhľadom na zmeškanie príslušných lehôt, a preto napadnuté rozhodnutia považuje za nezákonné.

8. Žalobkyňa uviedla, že z opatrnosti ako aj z dôvodu procesnej hospodárnosti vzniesla v priebehu správneho konania námietku premlčania voči akýmkoľvek čo aj potencionálnym nárokom Sociálnej poisťovne voči jej osobe a to vrátane údajného nároku na zaplatenie 1 267,40 eur ako dlžného poistného. Žalovaný sa k jej námietke stručne vyjadril, že odo dňa splatnosti poistného za mesiac marec 2010 až december 2010 do dňa začatia konania vo veci predpísania dlžného poistného (06.09.2017) neuplynula 10 ročná zákonná premlčacia lehota. S uvedeným skutkovým a právnym tvrdením žalovaného vyjadrila žalobkyňa nesúhlas. Poukázala na § 147 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého právo predpísať poistné sa premlčí za 10 rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Žalobkyňi bolo podľa jej názoru právoplatne predpísané poistné dňa 17.04.2023, kedy jej bolo doručené rozhodnutie zo dňa 12.04.2023, a to za obdobie od marca 2010 do decembra 2010. V tejto súvislosti poukázala na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžo 28/2016 zo dňa 25.01.2018 a sp. zn. 9Sžsk 84/2019 zo dňa 30.06.2021. Podľa žalobkyne boli orgány verejnej správy povinné ex offo prihliadnuť na premlčanie, pričom rozhodujúcim okamihom, ku ktorému sa posudzuje premlčanie, je deň právoplatnosti rozhodnutia. Orgány verejnej správy takýmto spôsobom nepostupovali, na vec sa vzťahujúce zákonné ustanovenie si vyložili odlišným, a teda nesprávnym spôsobom, čím zaťažili konanie a aj napadnuté rozhodnutie vadou nesprávneho právneho posúdenia. Poukázala tiež na to, že uvedeným spôsobom posúdil skutkovo a právne takmer identickú vec aj Krajský súd Trenčín v Rozsudku sp. zn. 26Sa/7/2022 zo dňa 26.10.2022. Z obsahu napadnutého rozhodnutia podľa žalobkyne nie je zrejmé, či sa jedná alebo nejedná o obnovu konania a v tomto smere je rozhodnutie nepreskúmateľné.

9. S poukazom na § 172 ods. 5, 184 ods. 8, 185 ods. 4, 195 ods. 3 Zákona o sociálnom poistení žalobkyňa namietala, že z výroku prvostupňového rozhodnutia i z rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé, na základe ktorého právneho predpisu organizačná zložka žalovaného rozhodla tak, ako je uvedené vo výroku rozhodnutia. Vo výroku absentuje akýkoľvek odkaz na relevantný právny predpis. Ani z odôvodnenia rozhodnutia nevyplýva, ktorý právny predpis oprávňuje žalovaného zmeniť predchádzajúce rozhodnutie o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia s odstupom viac ako siedmich rokov.

10. Žalobkyňa namietala aj procesný postup žalovaného a jeho organizačnej zložky, ktorá ju žiadnym spôsobom neupovedomila o začatí predmetného konania a neposkytla jej príležitosť vyjadriť sa k začatému konaniu, čím jej bolo znemožnené vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a uplatniť jej návrhy a dôkazné prostriedky. Týmto nezákonným postupom malo dôjsť k zásahu do práv a oprávnených záujmov žalobkyne. Nesúhlasila s argumentáciou žalovaného, podľa ktorej zákon nestanovuje, aký prvý úkon voči účastníkovi konania má byť voči nemu zrealizovaný, teda ním môže byť aj samotné doručenie rozhodnutia vo veci samej. Takúto argumentáciu žalovaného namietala žalobkyňa ako nezákonnú až protiústavnú pre zrejmú účelovosť takéhoto postupu, keď takýmto postupom žalobkyňa fakticky

v správnom konaní prišla v rámci obrany jej práv a právom chránených záujmov o jednu inštanciu. Samotný Zákon o sociálnom poistení pritom napr. v ust. § 26 ods. 2, 4 a 5 jednoznačne určuje obdobia, ktoré nespádajú do povinného sociálneho poistenia. Ak žalovaný ani jeho organizačná zložka žalobkyni ako účastníčke konania neumožnili vyjadriť sa pred vydaním rozhodnutia k predmetu konania, vôbec nie je možná aplikácia ustanovenia § 26 Zákona o sociálnom poistení, čím žalovaný a jeho organizačné zložky obchádzajú práva účastníkov konania. Žalobkyňa poukázala aj na ust. § 195 ods. 1 a 2 Zákona o sociálnom poistení, ktoré určuje organizačnej zložke Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupovať tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci a na ten účel obstarala potrebné podklady na rozhodnutie, pričom podkladom na rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe organizačnej zložke Sociálnej poisťovne z jej činnosti. Tiež ust. § 196 ods. 6 Zákona o sociálnom poistení priamo určuje účastníkovi konania povinnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení, pričom organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Ďalej poukázala na § 227 ods. 2 písm. a) Zákona o sociálnom poistení, v zmysle ktorého poistenec a poberateľ dávky sú povinní preukázať skutočnosti rozhodujúce na vznik, trvanie, prerušenie a na zánik sociálneho poistenia.

11. V správnej žalobe žalobkyňa tiež namietala, že postup organizačnej zložky Sociálnej poisťovne mal za následok obídienie ustanovení Zákona o sociálnom poistení o kontrolnej činnosti, ktorá časť zákona pregnantne stanovuje nielen povinnosti žalobkyne ako kontrolovaného subjektu, ale aj jej práva pri výkone kontroly zo strany organizačných zložiek žalovaného. V tejto súvislosti poukázala na ust. § 242 ods. 1 a 244 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení.

12. Žalobkyňa ďalej v správnej žalobe namietala, že v oboch napadnutých rozhodnutiach chýba akýkoľvek odkaz na právny predpis, ktorý oprávňuje žalovaného a jeho zložky bez upovedomenia o začatí správneho konania zmeniť predchádzajúce právoplatné rozhodnutie o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkové poistenia. Zdôraznila, že pri ukončení prevádzkovania zdravotníckeho zariadenia vykonala všetky kroky potrebné k administratívnej ukončeniu činnosti. Bolo jej zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou jej bol zrušený kód poskytovateľa zdravotnej starostlivosti, správca dane jej zrušil registráciu pre daň z príjmu. Od 01.03.2010 už nepracuje ako fyzická osoba - poskytovateľ zdravotnej starostlivosti a od 01.03.2010 nemala žiaden príjem ako fyzická osoba, ktorý by jej zakladal povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie.

13. Postup žalovaného a jeho pobočky, ktorým aplikuje ustanovenia Zákona o sociálnom poistení formálne bez toho, aby skúmala z materiálnej stránky, či skutočne žalobkyňa vykonávala samostatnú zárobkovú činnosť a či aplikácia zákona nemôže mať absurdné dôsledky, považuje žalobkyňa za nesprávny. Dôsledkom, ktorý bude v prípade právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalobkyňa znášať, a to je predpísanie dlžného poistného a penále, považuje za neadekvátne ustanoveniam právnych predpisov, osobitne za situácie, keď nemala žiadne príjmy z výkonu povolania lekára - fyzickej osoby. Žalobkyňa preto navrhla, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy a uložil žalovanému povinnosť nahradiť žalobkyni trovy konania.

Vyjadrenie žalovaného

14. Žalovaný v písomnom vyjadrení k správnej žalobe poukázal na vydané rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy i žalovaného a vyjadril sa k žalobným námietkam, pričom poukázal na to, že povinnosť platiť a odvádzať poistné v súlade so Zákom o sociálnom poistení vzniká fyzickej osobe, ktorá nadobudla status samostatne zárobkovo činnnej osoby (ďalej aj „SZČO“) na účely sociálneho poistenia a dosiahla za predchádzajúci kalendárny rok Zákom o sociálnom poistení ustanovený príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu zakladajúci tejto SZČO nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie (ďalej aj „poistenie“). Na účely sociálneho poistenia sa za samostatne zárobkovo činné osoby považujú fyzické osoby vymedzené v § 5 Zákona o sociálnom poistení, pričom za rozhodujúcu skutočnosť, ktorá zakladá fyzickej osobe status SZČO na účely sociálneho poistenia s účinnosťou do 31.12.2010 sa považuje aj udelenie oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu. Ak fyzická osoba spĺňa právnu kvalifikáciu SZČO, t. j. ak má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného

predpisu, nadobúda fyzická osoba v zmysle právnej úpravy účinnej do 31.12.2010 status SZČO a to bez ohľadu na to, či na základe tohto oprávnenia činnosť podľa osobitného predpisu aj vykonáva. Žalobkyňa bola v spornom období považovaná za SZČO podľa § 5 písm. c) Zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 na základe licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe v povolani lekárov, vykonávanej podľa § 10 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zák. č. 578/2004 Z. z.“) č: L1A/TN/0623/06, vydanéj Slovenskou lekárskou komorou (ďalej aj „SLK“) dňa 28.02.2006 na základe žiadosti žalobkyne doručenej SLK dňa 14.02.2006. Predmetná licencia bola zrušená SLK až dňa 03.06.2016. Zo zákona č. 578/2004 Z. z. vyplýva, že držiteľ licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe (L1/A) [§ 68 ods. 1 písm. a)] je oprávnený vykonávať zdravotnícke povolanie [§ 3 ods. 4 písm. c)] a poskytovať zdravotnú starostlivosť [§ 4 písm. b)] v zdravotníckom zariadení, ktorý prevádzkuje iný poskytovateľ alebo na inom mieste ako v zdravotníckom zariadení (§ 10 ods. 2) dosahovať príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 zák. číslo 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zák. č. 595/2003 Z. z.“). Podľa platnej právnej úpravy vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO závisí od výšky príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa § 6 ods. 1 a 2 zák. č. 595/2003 Z. z., ktorý táto osoba dosiahla za predchádzajúci kalendárny rok. Až pri dosiahnutí príjmu rozhodujúceho na vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO ustanoveného Zákomom o sociálnom poistení vzniká SZČO povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie (§ 21 ods. 1). Následne sa zaradí do okruhu platiteľov poistného. Vznik, resp. zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO sa posudzuje vždy k 1. júlu kalendárneho roka, pričom sa vychádza z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý SZČO dosiahla za predchádzajúci kalendárny rok. Na základe príjmu z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, ktorý žalobkyňa dosiahla za rok 2008 jej vzniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie SZČO od 1. júla 2009 do 30. júna 2010. Vzhľadom na príjmy, ktoré žalobkyňa dosiahla za rok 2009, vzniklo žalobkyňi povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie aj od 1. júla 2010. Vzhľadom na uvedené žalobkyňi vznikla v uvedenom období aj povinnosť platiť a odvádzať poistné. Keďže žalobkyňa bola držiteľkou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, t. j. licencie na výkon samostatnej zdravotníckej praxe L1A ešte aj po 28.02.2010, kedy bolo žalobkyňi Trenčianskym samosprávnym krajom zrušené povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia, nezaniklo žalobkyňi povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 dňom 28.02.2010 tak, ako žalobkyňa namieta, a teda jej nezanikla ani odvodová povinnosť súvisiaca s povinným poistením dotknutého subjektu. Žalobkyňi zanikla odvodová povinnosť SZČO 31.12.2010 (napriek tomu, že bola naďalej držiteľkou oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu - licencie L1A), vzhľadom na to, že týmto dňom žalobkyňi zaniklo právne postavenie SZČO z dôvodu, že 01.01.2011 nespĺňala jednu zo základných podmienok ustanovených v § 5 Zákona o sociálnom poistení účinnom od 01.01.2011, a to podmienku registrácie u príslušného správcu dane v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 Zákona o sociálnom poistení. Podľa údajov z Registra daňových subjektov žalobkyňa bola registrovaná podľa osobitného predpisu len do 19.02.2010. Vznik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia nie je podmienený vykonávaním zárobkovej činnosti v čase posudzovania povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Až faktická nemožnosť vykonávať činnosť v zmysle udeleného oprávnenia spôsobená objektívnymi skutočnosťami má za následok prerušenie, resp. zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia SZČO a tento právny názor je v judikatúre súdov SR ustálený.

15. Žalovaný vzhľadom na námietky žalobkyne uvedené v správnej žalobe poukázal na to, že právne postavenie žalobkyne ako SZČO na účely sociálneho poistenia bolo vecou samostatného konania, výsledkom ktorého bolo Rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica č. 289 - 34/2017 - PB zo dňa 16.03.2017, ktorým prvostupňový orgán verejnej správy rozhodol, že samostatne zárobkovo činne osobe A. B. C. nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2010, ale toto jej zaniklo dňa 31.12.2010. Žalobkyňa proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie, o ktorom rozhodla Sociálna poisťovňa, ústredie Rozhodnutím č. 38939 - 3/2017 - BA zo dňa 11.08.2017, ktorým bolo odvolanie žalobkyne zamietnuté a prvostupňové rozhodnutie bolo potvrdené. Zákonnosť tohto rozhodnutia bola preskúmaná v rámci súdneho konania na základe podane správnej žaloby na Krajskom súde v Trenčíne, ktorý žalobu zamietol Rozsudkom

č. k. 28Sa/13/2017 - 54 zo dňa 28.03.2018. Proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa podala kasačnú sťažnosť, o ktorej rozhodol Najvyšší súd SR Rozsudkom sp. zn. 7Sžsk/90/2018 zo dňa 16.12.2020 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Krajský súd v Trenčíne opätovne vo veci rozhodol Rozsudkom č. k. 28Sa/1/2021 - 30 zo dňa 29.04.2021 a správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol. Na základe kasačnej sťažnosti žalobkyne vo veci rozhodoval Najvyšší správny súd SR, ktorý Rozsudkom sp. zn. 6Ssk/19/2021 zo dňa 24.01.2023 kasačnú sťažnosť žalobkyne zamietol. Tento právoplatný rozsudok je záväzný pre účastníkov konania, aj pre orgány verejnej moci. Vzhľadom na to, že právoplatné rozhodnutia sú právne záväzné, nezmeniteľné a spôsobujú právne účinky, bol nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 38939 - 3/2017 – BA zo dňa 11.08.2017 konečným spôsobom upravený status žalobkyne na účely sociálneho poistenia, a preto nemôže byť opätovne posudzovaný v následnom konaní. Sociálna poisťovňa bola preto povinná prihladať na právoplatné rozhodnutie vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, ktorého zákonnosť potvrdil Krajský súd v Trenčíne i Najvyšší správny súd SR. Vzhľadom na § 132 ods. 2 SSP je povinný na rozhodnutie vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne prihladať aj správny súd, a preto sa správny súd nemôže v rámci preskúmania zákonnosti rozhodnutia vo veci predpísania poistného zaoberať otázkou zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne, ale môže preskúmať len zákonnosť a postup pri rozhodovaní o predpísaní dlžnej sumy poistného. Takýto právny názor vyplýva aj z Rozsudku NS SR sp. zn. 9Sžsk/78/2018 zo dňa 25.09.2019, ako aj z Rozsudku NSS SR sp. zn. 7Sžsk/34/2019 zo dňa 27.04.2022 a z ustálenej rozhodovacej činnosti. Sociálna poisťovňa rozhodla o predpísaní dlžnej sumy poistného až po právoplatnom ukončení súdneho konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne ako samostatne zárobkovo činné osoby na účely sociálneho poistenia.

16. Žalovaný poukázal na to, že hoci predmetom tohto súdneho prieskumu je zákonnosť rozhodnutia žalovaného vo veci predpísania poistného, námietky žalobkyne v správnej žalobe smerujú výlučne proti rozhodnutiu vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, čo spôsobuje zjavnú zmätočnosť správnej žaloby, ktorá je totožná so správnu žalobou zo dňa 21.08.2017, ktorou žalobkyňa napadla rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 38939 - 3/2017 – BA zo dňa 11.08.2017 vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia. Žalovaný sa nestotožnil ani s názorom žalobkyne, že poistné musí Sociálna poisťovňa predpísať právoplatne v 10 ročnej premlčacej lehote a má za to, že premlčanie práva Sociálnej poisťovne predpísať poistné je potrebné posudzovať vždy ku dňu vydania prvostupňového rozhodnutia, ktorým bolo poistné predpísané. Pokiaľ žalobkyňa poukázala na Rozsudok NS SR sp. zn. 7Sžso/28/2016 zo dňa 25.01.2018, žalovaný poukázal na odlišný právny názor na otázku premlčania vyslovený v Rozsudku NS SR sp. zn. 9Sžso/45/2016 zo dňa 30.05.2018, z ktorého vyplýva, že námietka premlčania by bola dôvodná len vtedy, ak by premlčacia lehota uplynula už ku dňu rozhodnutia pobočky. Žalovaný súčasne poukázal na Rozsudok NSS SR sp. zn. 6Ssk/79/2022 zo dňa 20.12.2022, ktorý vo vzťahu k začatiu plynutia premlčacej lehoty vychádzal zo záveru vysloveného v Rozsudku NS SR sp. zn. 9Sžso/45/2016 zo dňa 30.05.2018 a ktorý premlčanie práva Sociálnej poisťovne predpísať penále posúdil ku dňu vydania prvostupňového rozhodnutia, ktorým bolo penále predpísané. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal aj na skutočnosť, že konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Považská Bystrica vo veci predpísania poistného bolo prerušené v súvislosti s podanou správnu žalobou proti rozhodnutiu č. 38939 - 3/2017 – BA zo dňa 11.08.2017 vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne, pričom po odpadnutí dôvodov, pre ktoré bolo odvolacie konanie prerušené, Sociálna poisťovňa pokračovala v konaní a žalovaný rozhodol o odvolaní žalobkyne proti rozhodnutiu vo veci predpísania poistného rozhodnutím, ktoré je predmetom tohto súdneho konania. Skutočnosť, že žalovaný v súlade so Zákomom o sociálnom poistení prerušil konanie o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci predpísania poistného neznamená, že si právo predpísať poistné neuplatnil včas, a to 06.09.2017, t. j. pred uplynutím práva na predpísanie poistného za marec 2010 až december 2010. Žalovaný poukázal na ust. § 147 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení, z ktorého vyplýva, že právo predpísať poistné sa premlčí za 10 rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Pre úspešné uplatnenie práva na zaplatenie poistného je Sociálna poisťovňa povinná poistné predpísať v zákonom stanovenej lehote a to vydaním rozhodnutia o predpísaní poistného. Ak Sociálna poisťovňa predpíše poistné, t. j. vydá rozhodnutie o predpísaní poistného pred uplynutím 10 ročnej premlčacej lehoty, účastník konania nemôže uplatniteľnosť tohto práva odvrátiť námietkou premlčania, pretože Sociálna poisťovňa si svoje

právo uplatnila včas. Rovnaký názor zastáva aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré vyslovilo vo viacerých rozhodnutiach, na ktoré žalovaný konkrétne vo vyjadrení poukázal. Keďže právo predpísať poisťné sa podľa § 147 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení premlčí za 10 rokov odo dňa jeho splatnosti, z uvedeného je zrejmé, že pri posudzovaní námietky premlčania je rozhodujúci dátum splatnosti predpísaného poisťného. Vzhľadom na dátumy splatnosti poisťného, ktoré prvostupňový orgán verejnej správy predpísal žalobkyni rozhodnutím zo dňa 06.09.2017 je zrejmé, že poisťné za mesiac marec 2010 (splatnosť poisťného 08.04.2010, premlčacia lehota by uplynula až 08.04.2020) až december 2010, ku dňu vydania prvostupňového rozhodnutia nebolo premlčané (zákonná premlčacia lehota ku dňu uplatnenia práva na predpísanie poisťného neuplynula). Aj z Rozsudku NS SR sp. zn. 9Sžsk 65/2019 zo dňa 30.09.2020 vyplýva že najvyšší súd neposudzoval námietku premlčania ku dňu právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho orgánu, ale ku dňu, kedy prvostupňový orgán verejnej správy poisťné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie predpísal. Žalovaný nesúhlasil ani s názorom žalobkyne, že orgány verejnej správy boli povinné prihlíadať na premlčanie ex offa a poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu SR, v ktorej existujú síce rozdielne názory na tento právny problém, avšak vzhľadom na to, že žalobkyňa v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu vo veci predpísania poisťného námietku premlčania vzniesla, túto námietku žalovaný v napadnutom rozhodnutí aj vyhodnotil. Žalovaný v tejto súvislosti poukázal na to, že vzhľadom na nejednotnú rozhodovaciu prax senát NSS SR postúpil vec Uznesením sp. zn.9Sžsk 80/2020 zo dňa 30.03.2022 na rozhodnutie veľkému senátu NSS SR. Žalovaný zastáva právny názor, že inštitút premlčania a inštitút preklúzie sú dva rozdielne právne inštitúty, ktoré nie je možné zamieňať a ak zákon výslovne hovorí o premlčaní, potom ide v každom prípade o premlčanie. Na podporu svojho tvrdenia poukázal žalovaný na rozsudky NS SR sp. zn. 10Sžsk/6/2019 zo dňa 30.06.2020, sp. zn. 7Sžsk/64/2018 zo dňa 29.01.2020 a sp. zn. 9Sžsk/156/2018 zo dňa 26.02.2020. Poukázal tiež na to, že žalobkyňou označený Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 26Sa/7/2022 zo dňa 26.10.2022 bol napadnutý kasačnou sťažnosťou a ku dňu vyhotovenia vyjadrenia žalovaného nebolo o nej rozhodnuté. Rovnako veľký senát NSS SR vo veci nerozhodol. K otázke posudzovania námietky premlčania ku dňu vydania prvostupňového rozhodnutia alebo ku dňu právoplatnosti napadnutého rozhodnutia zaujal právny názor NSS SR v Rozsudku sp. zn. 6Ssk/79/2022 zo dňa 20.12.2022. Vzhľadom na uvedené žalovaný zotrval na názore, že nárok na predpísanie poisťného za obdobie marec 2010 až december 2010 nie je premlčaný a bol uplatnený podľa zákona, a preto navrhol zamietnutie žaloby.

Posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov

17. Správny súd v Banskej Bystrici ako správny súd vecne príslušný podľa § 10 zákona č. 162/2016 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) a miestne príslušný podľa § 13 ods. 3 SSP preskúmal na nariadenom pojednávaní napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy, vrátane postupu, ktorý vydaniu predmetných rozhodnutí predchádzal, a to v celom rozsahu (§ 203 ods. 2 SSP), pričom dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná. Žaloba žalobkyne je osobitným druhom správnej žaloby, a to žalobou v sociálnych veciach, ktorá je upravená v Tretej časti Správneho súdneho poriadku. K správnym žalobám fyzických osôb v sociálnych veciach správne súdy pristupujú v zásade neformálne. Podľa § 134 ods. 1 SSP je správny súd viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú vymedzené v § 134 ods. 2 SSP, pričom medzi tieto výnimky patrí aj správna žaloba v sociálnych veciach podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP, ak je žalobcom fyzická osoba.

18. Splnomocnený zástupca žalobcu na pojednávaní zotrval na správnej žalobe a dôvodoch v nej uvedených. Napriek rozhodnutiu veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1SVs/5/2023 považoval rozhodnutie o predpísaní poisťného žalobkyni za vydané po uplynutí premlčacej lehoty a nestotožnil sa s výkladom žalovaného, že na účinné predpísanie poisťného postačuje, aby bolo poisťné predpísané počas plynutia 10 ročnej premlčacej lehoty vydaním prvostupňového rozhodnutia. Podľa jeho názoru rozhodnutie by malo nadobudnúť právoplatnosť do uplynutia 10 ročnej premlčacej lehoty. Poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne, ktorý v identickej veci rozhodoval rozsudkom č. k. 26Sa/7/2022 v súlade s názorom prezentovaným žalobkyňou. Navrhol, aby správny súd zrušil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy i rozhodnutie žalovaného a priznal žalobkyni náhradu trov konania v plnej výške.

19. Predmetom preskúmvacieho konania je rozhodnutie žalovaného, ktorým žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, ktorým bolo žalobkyni predpísané dlžné poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, poistné do rezervného fondu solidarity za obdobie marec 2010 až december 2010 v celkovej výške 1 267,40 eur tak, že z výroku tohto rozhodnutia vypustil text: „...§ 152a zákona v znení neskorších predpisov...“ a v ostatnom prvostupňové rozhodnutie orgánu verejnej správy potvrdil.

20. Tak, ako už bolo vyššie uvedené, správny súd posudzoval zákonnosť rozhodnutia žalovaného, pričom nebol viazaný žalobnými dôvodmi a rozsahom správnej žaloby, nakoľko ide o správnu žalobu fyzickej osoby, a teda ju posudzoval neformálne podľa § 202 ods. 2 SSP. Vychádzal pritom zo skutkového a právneho stavu, ktorý tu existoval v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného (§ 135 ods. 1 SSP v spojení s § 493e SSP).

21. Podľa § 2 ods. 1, ods. 2 SSP (1) V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

(2) Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

22. Podľa § 6 ods. 2 písm. c) SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

23. Podľa § 134 ods. 1, ods. 2 písm. d) SSP (1) Správny súd je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby, ak nie je ďalej ustanovené inak.

(2) Správny súd nie je viazaný rozsahom a dôvodmi žaloby,

d) ak ide o veci podľa § 6 ods. 2 písm. c), ak je žalobcom fyzická osoba.

24. Podľa § 135 ods. 1 SSP na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia alebo vydania rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

25. Podľa § 145 ods. 5 SSP len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať a rozhodovať znova.

26. Podľa § 190 SSP ak správny súd po preskúmaní rozhodnutia alebo opatrenia žalovaného dospeje k záveru, že žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

27. Podľa § 199 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 SSP (1) Sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie

a) Sociálnej poisťovne.

(2) V konaní podľa tejto hlavy správny súd zohľadňuje špecifické potreby vychádzajúce zo zdravotného stavu a sociálneho postavenia účastníka konania – fyzickej osoby a poskytuje jej poučenie o jej procesných právach a povinnostiach.

(3) Ak nie je v tejto hlave ustanovené inak, použijú sa na konanie v sociálnych veciach ustanovenia o konaní o všeobecnej správnej žalobe.

28. Podľa § 202 ods. 2 SSP správnu žalobu fyzickej osoby správny súd posudzuje neformálne. Ak je žalobcom právnická osoba, správna žaloba musí obsahovať všetky náležitosti uvedené v odseku 1 a § 182 ods. 1.

29. Podľa § 203 ods. 2 SSP pri správnej žalobe fyzickej osoby nie je správny súd viazaný žalobnými bodmi.

30. Podľa § 5 písm. c) zák. č. 461/2003 Z. z. v znení úč. do 31.12.2010 (ďalej len „Zákon o sociálnom poistení“) samostatne zárobkovo činná osoba podľa tohto zákona je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu¹⁹⁾ okrem činnosti fyzickej osoby v pracovnom pomere, na ktorej výkon je povinná mať oprávnenie podľa osobitného predpisu.²¹⁾

31. Podľa § 14 ods. 1 písm. b) Zákona o sociálnom poistení povinne nemocensky poistená je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu³⁴⁾ alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12 násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9.

32. Podľa § 15 ods. 1 písm. b) Zákona o sociálnom poistení povinne dôchodkovo poistená je samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je povinne nemocensky poistená.

33. Podľa § 21 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu³⁴⁾ alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu³⁴⁾ alebo výnos súvisiaci s podnikaním a s inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 9, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa § 138 ods. 9 Zákona o sociálnom poistení vymeriavací základ je pre povinne nemocensky poistenú a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, dobrovoľne nemocensky poistenú osobu, dobrovoľne dôchodkovo poistenú osobu a dobrovoľne poistenú osobu v nezamestnanosti mesačne najmenej vo výške 44,2 % jednej dvanástiny všeobecného vymeriavacieho základu za kalendárny rok, ktorý dva roky predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa platí poistné.

35. Podľa § 128 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c), ods. 11 písm. b) Zákona o sociálnom poistení (1) Poistné na nemocenské poistenie platí
c) povinne nemocensky poistená samostatne zárobkovo činná osoba.
(2) Poistné na starobné poistenie platí
c) povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba.

(11) Poistné do rezervného fondu solidarity platí
b) povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba.

36. Podľa § 129 ods. 2 Zákona o sociálnom poistení jednotlivé sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie,¹⁾ poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie vrátane prirážky k poistnému na úrazové poistenie a zľavy z poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti a poistného do rezervného fondu solidarity sa zaokrúhľujú na 10 eurocentov nadol.

37. Podľa § 130 písm. c) Zákona o sociálnom poistení sadzba poistného na nemocenské poistenie je pre povinne nemocensky poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu 4,4 % z vymeriavacieho základu.

38. Podľa § 131 ods. 1 písm. c) Zákona o sociálnom poistení sadzba poistného na starobné poistenie je pre povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, ktorá nie je sporiteľ' podľa osobitného predpisu,¹⁾ 18 % z vymeriavacieho základu.

39. Podľa § 137 písm. b) Zákona o sociálnom poistení sadzba poistného do rezervného fondu solidarity je pre povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu 4,75 % z vymeriavacieho základu.

40. Podľa § 141 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení fyzická osoba a právnická osoba, ktoré sú povinné platiť poistné, sú povinné poistné odvádzať, ak tento zákon neustanovuje inak.

41. Podľa § 143 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení poistné je splatné do ôsmeho dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, za ktorý sa platí poistné, ak tento zákon neustanovuje inak.

42. Podľa § 147 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení právo predpísať poistné sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

43. Podľa § 185 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne, je začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon.

44. Podľa § 209 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 Zákona o sociálnom poistení (1)Rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne sa vydáva písomne, ak tento zákon neustanovuje inak. Rozhodnutie musí byť v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutočného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

(2) Rozhodnutie musí obsahovať výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku. Odôvodnenie nie je potrebné, ak sa všetkým účastníkom konania vyhovuje v celom rozsahu.

(3) Výrok obsahuje rozhodnutie vo veci s uvedením ustanovenia právneho predpisu, podľa ktorého sa rozhodlo, prípadne aj rozhodnutie o povinnosti nahradiť trovy konania. Ak sa v rozhodnutí ukladá účastníkovi konania povinnosť na plnenie, organizačná zložka Sociálnej poisťovne určí pre ňu lehotu.

(4) V odôvodnení rozhodnutia organizačná zložka Sociálnej poisťovne uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na ktorých základe rozhodovala.

(5) Poučenie o odvolaní alebo o opravnom prostriedku obsahuje údaj, či je rozhodnutie konečné alebo či sa možno proti nemu odvolať alebo podať opravný prostriedok, v akej lehote a kde možno odvolanie alebo opravný prostriedok podať.

45. Podľa § 213 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení doručené rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať alebo proti ktorému nemožno podať opravný prostriedok (§ 219), je právoplatné.

46. Podľa § 218 ods. 1, ods. 2 Zákona o sociálnom poistení (1) Odvolací orgán preskúma napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu. Ak je to nevyhnutné, doterajšie konanie doplní, prípadne zistené nedostatky odstráni.

(2) Ak sú na to dôvody, odvolací orgán rozhodnutie zmení alebo zruší, inak odvolanie zamietne a rozhodnutie potvrdí.

47. Žalobkyňa v správnej žalobe namietala, že rozhodnutia žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy sú v rozpore so skutočným stavom veci a skutkové závery nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch, tieto sú bez opory v ustanovenia platných právnych predpisov (nesprávne právne posúdenie), rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov a namietala aj nesprávny právny postup prvostupňového orgánu verejnej správy.

48. Správny súd považuje za potrebné predovšetkým poukázať na to, že žalobkyňa v správnej žalobe týkajúcej sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia o predpísaní poistného uvádzala argumenty smerujúce proti rozhodnutiu o ne/zániku povinného poistenia (rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 16.03.2017 č. 289 - 34/2017 - PB, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím žalovaného č. 38939 - 3/2017 - BA zo dňa 11.08.2017), ktoré v tomto preskúmaní konaní nemožno preskúmať, pretože uvedené rozhodnutia nadobudli právoplatnosť, (pričom boli podrobené súdnemu prieskumu v konaniach na Krajskom súde v Trenčíne - Rozsudok sp. zn. 28Sa/1/2021 - 30 zo dňa 29.04.2021 a na Najvyššom správnom súde SR – Rozsudok sp. zn. 6Ssk/19/2021 zo dňa 24.01.2023). Žalobkyňa v správnej žalobe tvrdila, že jej povinné sociálne poistenie zaniklo k 28.02.2010 argumentujúc, že k 28.02.2010 oznámila príslušnej organizačnej zložke žalovaného skutočnosť rozhodnúť pre zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, pričom prvostupňový orgán verejnej správy rozhodol o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia vyznačením v spise. Mala za to, že orgány verejnej správy nemohli opätovne rozhodnúť o zániku jej povinného poistenia a nemohli ani nariadiť obnovu konania v tejto veci.

49. V preskúmvanej veci Sociálna poisťovňa, ako verejnoprávna inštitúcia zriadená na výkon sociálneho poistenia podľa § 120 Zákona o sociálnom poistení, konala a rozhodovala v rámci svojej právomoci o predpísaní poistného podľa § 144 ods. 1 veta prvá Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého Sociálna poisťovňa predpíše poistné fyzickej osobe alebo právnickej osobe povinnej odvádzať poistenie, ak táto osoba neodviedla poistné vôbec alebo ak ho odviedla v nesprávnej sume. Toto rozhodovanie je podľa § 172 ods. 5 Zákona o sociálnom poistení predmetom nedávkového konania upraveného v tretej časti Zákona o sociálnom poistení.

50. Podľa § 213 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení je doručené rozhodnutie, proti ktorému sa nemožno odvolať, právoplatné. Aj keď Zákona o sociálnom poistení neupravuje osobitne účinky právoplatnosti, tieto účinky možno vyvodiť nepriamo najmä z § 221 Zákona o sociálnom poistení, ktorý upravuje podmienky obnovy konania. Z citovaného ustanovenia § 221 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení vyplýva, že konanie ukončené právoplatným rozhodnutím možno obnoviť len za určitých presne vymedzených podmienok, pričom obnoviť konanie a znovu rozhodnúť možno podľa § 222 a 223 Zákona o sociálnom poistení len za predpokladu, že sú tieto podmienky splnené. A contrario tak z citovaných ustanovení vyplýva, že právoplatné rozhodnutie zostáva záväzné a nemožno ho nijako meniť, pokiaľ tieto osobitné podmienky nie sú splnené. Inštitút obnovy konania za prísne stanovených podmienok by nemal svoj zmysel, ak by právoplatné rozhodnutie organizačnej zložky Sociálnej poisťovne nemalo záväzné účinky, a ak by ho samy organizačné zložky mohli v inom konaní nerešpektovať/ignorovať. Už samotný pojem „právoplatnosť“ je pojmom tradične označujúcim konečnosť, nemennosť a záväznosť právnych aktov, a to aj bez toho, aby takýto záver bol výslovne upravený v právnom predpise. Jedným z účinkov právoplatnosti rozhodnutia organizačnej zložky Sociálnej poisťovne v určitej veci je v tejto veci pre organizačnú zložku záväzné aj pri vydávaní na to nadväzujúcich rozhodnutí. Uvedený záver vyplýva z účinkov právoplatnosti takéhoto rozhodnutia (§ 213 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení).

51. Úlohou správneho súdu v konaní o správnej žalobe proti rozhodnutiam orgánov verejnej správy je preskúmať zákonnosť napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy (§ 2 ods. 1 SSP), t. j. súlad tohto rozhodnutia a administratívneho konania, ktoré vydaniu tohto rozhodnutia predchádzalo, so zákonom. Pokiaľ bol orgán verejnej správy pri vydávaní svojho rozhodnutia podľa zákona povinný rešpektovať svoje predchádzajúce právoplatné rozhodnutie, správny súd môže a musí skúmať, či ho rešpektoval. Miera viazanosti správneho súdu týmto skorším rozhodnutím je upravená v § 27 ods. 1 SSP, podľa ktorého správny súd pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy posúdi i zákonnosť skôr vydaného rozhodnutia, z ktorého preskúmvané rozhodnutie vychádza, ak bolo preň skôr vydané rozhodnutie záväzné, a ak skôr vydané rozhodnutie nebolo samostatne možné preskúmať správnym súdom. Z uvedeného ustanovenia teda a contrario vyplýva, že pokiaľ skôr vydané rozhodnutie bolo možné preskúmať správnym súdom na základe podanej správnej žaloby, správny súd ho nemôže preskúmať v konaní, v ktorom preskúmvava neskoršie, naň nadväzujúce rozhodnutie. Z obsahu administratívneho spisu, z odôvodnenia preskúmvaných rozhodnutí i z vyjadrenia žalovaného vyplýva, že o zániku povinného dôchodkového poistenia a povinného nemocenského poistenia žalobkyne rozhodol prvostupňový orgán verejnej správy rozhodnutím č. 289 - 34/2017 - PB zo dňa 16.03.2017 tak, že samostatne zárobkovo činnej osobe - žalobkyne - nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2010, ale povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniklo dňa 31.12.2010. O odvolaní proti tomuto rozhodnutiu rozhodol žalovaný rozhodnutím č. 38939 - 3/2017 - BA zo dňa 11.08.2017 tak, že odvolanie žalobkyne zamietol a rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy potvrdil. Uvedené rozhodnutia boli následne predmetom súdneho prieskumu v konaní vedenom na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 28Sa/12021, v rámci ktorého Krajský súd v Trenčíne Rozsudkom sp. zn. 28Sa/1/2021 - 30 zo dňa 29.04.2021 žalobu žalobkyne zamietol. Žalobkyňa napadla predmetné rozhodnutie kasačnou sťažnosťou, o ktorej rozhodol Najvyšší správny súd SR Rozsudkom sp. zn. 6Ssk/19/2021 zo dňa 24.01.2023 tak, že kasačnú sťažnosť žalobkyne zamietol. Otázka zániku povinného dôchodkového poistenia a povinného nemocenského poistenia žalobkyne teda bola uvedeným rozhodnutím právoplatne vyriešená. Dôsledkom právoplatnosti rozhodnutia žalovaného o tom, že žalobkyne nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 28.02.2010, ale povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie zaniklo dňa 31.12.2010, bolo to, že organizačná zložka Sociálnej poisťovne bola povinná v ďalšom konaní vychádzať z toho, že tieto poistenia žalobkyne trvali naďalej. Pokiaľ poistenia žalobkyne ako samostatne zárobkovo činnej osoby trvali, žalobkyňa bola podľa Zákona o sociálnom poistení povinná platiť poistné v zákonom ustanovenej výške. Keďže bolo zistené, že toto poistné v období marec 2010 až december 2010 neodviedla vôbec, bola Sociálna poisťovňa (jej pobočka podľa § 178 ods. 1

písm. a) ôsmeho bodu Zákona o sociálnom poistení) podľa § 144 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení povinná žalobkyňa poistné predpísať. Pre úplnosť správny súd poukazuje na to, že žalobkyňa v podanej správnej žalobe (ani v administratívnom konaní) nenamietala výpočet výšky predpísaného poistného a ani správny súd nezistil v uvedenom výpočte (špecifikovanom v prílohe prvostupňového rozhodnutia) žiadne nezrovnalosti. Preskúmané rozhodnutie žalovaného (i rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy) teda bolo vydané v súlade so zákonom a tvrdenia žalobkyne, že jej povinné sociálne poistenie zaniklo k 28.02.2010 na základe „vyznačenia v spise“ nemajú vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti oporu v zistenom skutkovom stave, ani v Zákone o sociálnom poistení. Nedôvodná je preto námietka žalobkyne, že preskúmané rozhodnutia sú v rozpore so skutočným stavom veci a že skutkové závery nemajú oporu vo vykonaných dôkazoch.

52. Žalobkyňa v správnej žalobe namietala, že v priebehu administratívneho konania „vzniesla z dôvodu procesnej hospodárnosti námietku premlčania voči akýmkoľvek čo aj potencionálnym nárokom Sociálnej poisťovne voči jej osobe, vrátane údajného nároku na zaplatenie 1267,40 eur ako dlžného poistného.“ Vyjadрила nesúhlas s právnym názorom žalovaného, ktorý k námietke žalobkyne uviedol, že „odo dňa splatnosti poistného za mesiac marec 2010 až december 2010 do dňa začatia konania vo veci predpísania dlžného poistného (06.09.2017) neuplynula 10 ročná zákonná premlčacia lehota.“ Žalobkyňa bez bližšej argumentácie poukázala na ust. § 147 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého právo predpísať poistné sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak. Mala za to, že „jej bolo právoplatne predpísané poistné dňa 17.04.2023, kedy jej bolo doručené rozhodnutie žalovaného z 12.04.2023, a to za obdobie od marca 2010 do decembra 2010.“ S poukazom na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Sžso 28/2016 zo dňa 25.01.2018 a sp. zn. 9Sžsk 84/2019 zo dňa 30.06.2021 tvrdila, že orgány verejnej správy boli povinné ex offo prihladiť na premlčanie, pričom rozhodujúcim okamihom, ku ktorému sa posudzuje premlčanie, je podľa žalobkyne deň právoplatnosti rozhodnutia. Namietala, že orgány verejnej správy vec nesprávne právne posúdili. Správny súd považuje za potrebné predovšetkým poukázať na to, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa v administratívnom konaní (v odvolaní) vzniesla/uplatnila námietku premlčania, jej argumentácia, že orgány verejnej správy boli povinné ex offo prihladiť na premlčanie, ako aj poukaz na vyššie uvedené rozsudky Najvyššieho súdu SR (ktoré boli prekonané neskoršou rozhodovacou činnosťou NS SR i NSS SR) sú v preskúmanej veci bez právneho významu, pretože žalovaný sa v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia s námietkou premlčania uplatnenou žalobkyňou zaoberal a vysporiadal s tým, že dlžné poistné za obdobie marec 2010 až december 2010 bolo predpísané včas. V tejto súvislosti správny súd poukazuje na rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1SVs/5/2022 zo dňa 27.09.2023, bod 19: „Citované ustanovenia tak celkom zjavne svedčia nielen v prospech záveru, že premlčanie v zmysle § 147 zákona č. 461/2003 Z. z. nemá účinky preklúzie, ale aj v prospech záveru, že žalovaná sa ním zaoberá len na základe námietky dlžníka.“ Vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne, že „rozhodujúcim okamihom, ku ktorému sa posudzuje premlčanie, je deň právoplatnosti rozhodnutia“ správny súd opakovane poukazuje na rozhodnutie Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1SVs/5/2022 zo dňa 27.09.2023, (ktoré je pre správne súdy záväzné), ktorý vo vzťahu k otázke posudzovania začatia plynutia premlčacej lehoty v zmysle § 147 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení v bode 27 uviedol: „Podľa už citovaného § 147 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. sa premlčiava právo „predpísať“ poistné. Predpísanie poistného je podľa cit. § 144 ods. 1 cit. zák. úkon organizačnej zložky žalovanej, ktorým určuje osobe povinnej odvieť poistné výšku tohto poistného. Podľa § 177 ods. 5 a § 178 ods. 1 písm. a) ôsmeho bodu cit. zák. o predpísaní penále rozhoduje v nedávkovom konaní pobočka Sociálnej poisťovne rozhodnutím (§ 210 ods. 1). V zmysle § 209 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z. z. sa v rozhodnutí, ktorým sa ukladá povinnosť na plnenie, musí určiť lehota na plnenie. Žiadne ustanovenie tohto zákona neviaže plynutie tejto lehoty na právoplatnosť, takže tá môže podľa § 213 ods. 2 cit. zákona uplynúť aj skôr než sa rozhodnutie stalo právoplatným. Ustanovenia § 147 ods. 3 a § 149 ods. 2 písm. a) zákona č. 461/2003 Z. z. potom takisto rozlišujú medzi rozhodnutím o „predpísaní“ poistného a právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Z uvedenej úpravy možno usudzovať, že poistné nie je predpísané až právoplatnosťou rozhodnutia, ale už vydaním tohto rozhodnutia voči povinnej osobe (v podobnom zmysle rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 9Sžsk 84/2019). Ak teda prvostupňové rozhodnutie nebolo vydané voči povinnej osobe pred uplynutím desaťročnej lehoty upravenej v § 147 ods. 1 cit. zák., môže táto osoba uplatniť námietku premlčania v odvolaní proti tomuto rozhodnutiu alebo kedykoľvek počas odvolacieho konania (pokiaľ ju už neuplatnila skôr). Len čo však toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť (§ 213 ods. 1), nastupuje namiesto toho podľa § 147 ods. 3 cit. zák. nová šesťročná premlčacia lehota na vymáhanie už predpísaného poistného.“ Obdobne Najvyšší správny súd SR v Rozsudku sp. zn. 6Ssk/79/2022 zo dňa

20.12.2022, bod 27 (s poukazom na Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sžso/45/2016 zo dňa 30.05.2018) uviedol: „Podľa názoru odvolacieho súdu z hľadiska zachovania premlčacej lehoty stačí, aby správny orgán prvého stupňa, v danom prípade pobočka, predpísala penále najneskôr v posledný deň premlčacej lehoty (§ 178 ods. 1 písm. a) bod 9 zák. č. 461/2003 Z. z.). Iný výklad, podľa ktorého by v desaťročnej premlčacej lehote malo byť vydané už aj rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa ako orgán odvolacieho, nie je logický, najmä z hľadiska potreby vykonať prípadné dokazovanie, z hľadiska možných obštrukcií zo strany povinného ...“.

53. V preskúmanom prípade prvostupňový orgán verejnej správy žalobkyni predpísal poistné za obdobie marec 2010 až december 2010 prvostupňovým rozhodnutím č. 700 - 0911844217 – GC04/17 zo dňa 06.09.2017, keď poistné za mesiac marec 2010 bolo s poukazom na § 143 ods. 1 veta prvá Zákona o sociálnom poistení splatné 08. apríla 2010, pričom poistné za mesiac apríl 2010 až december 2010 boli predpísané už momentom vydania prvostupňového rozhodnutia prvostupňového orgánu verejnej správy dňa 06.09.2017, t. j. pred uplynutím desaťročnej premlčacej lehoty. Záver žalovaného, že dlžné poistné za obdobie marec 2010 až december 2010 bolo žalobkyni predpísané rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy zo dňa 06.09.2017 v zákonom stanovenej desaťročnej premlčacej lehote (§ 147 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení), je výsledkom správneho právneho posúdenia. Vzhľadom na uvedené správny súd žalobnú námietku nesprávneho právneho posúdenia veci považoval za nedôvodnú.

54. Pokiaľ žalobkyňa v správnej žalobe (a rovnako splnomocnený zástupca žalobkyne na pojednávaní), poukázali na to, že obdobným spôsobom ako žalobkyňa posúdil skutkovo i právne takmer identickú vec aj Krajský súd v Trenčíne v Rozsudku sp. zn. 26Sa/7/2022 zo dňa 26.10.2022, správny súd uvádza, že uvedený poukaz je nenáležitý, keďže predmetný Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 26Sa/7/2022 bol rozsudkom Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6Ssk/19/2023 z o dňa 20.12.2023 zrušený z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (pričom právny názor vyslovený v tomto rozsudku vychádza z rozhodnutia Veľkého senátu Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 1SVs/5/2022 zo dňa 27.09.2023, ktoré sa zaoberalo práve predpísaním poistného a penále Sociálnou poisťovňou) a vec bola správne súdu vrátená ďalšie konanie.

55. Žalobkyňou v správnej žalobe namietaná nepreskúmateľnosť rozhodnutia žalovaného i prvostupňového orgánu verejnej správy nebola zistená, pretože tak rozhodnutie prvostupňového orgánu verejnej správy, ako aj rozhodnutie žalovaného, obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti v zmysle § 209 Zákona o sociálnom poistení. Tvrdenie žalobkyne, že „z výroku rozhodnutí nie je zrejmé, na základe ktorého právneho predpisu orgány verejnej správy rozhodli a nie je v nich uvedený odkaz na relevantný právny predpis“, nemá oporu vo výroku predmetných rozhodnutí, keďže vo výroku obidvoch preskúmaných rozhodnutí sú uvedené konkrétne ustanovenia Zákona o sociálnom poistení, na základe ktorých orgány verejnej správy rozhodovali. Pokiaľ žalobkyňa namietala absenciu odôvodnenia rozhodnutia v tom zmysle, že „z neho nevyplýva, ktorý právny predpis oprávňuje žalovaného zmeniť predchádzajúce rozhodnutie o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia“, správny súd dáva do pozornosti, že preskúmané rozhodnutia takéto odôvodnenie nemuseli obsahovať z dôvodu, že orgány verejnej správy v preskúmanom konaní nerozhodovali o zmene rozhodnutia o zániku povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia, ale rozhodovali o predpísaní poistného v zmysle § 144 a nasl. Zákona o sociálnom poistení. Námietka nepreskúmateľnosti rozhodnutí nebola dôvodná

56. Žalobkyňa v správnej žalobe ďalej namietala nesprávny procesný postup prvostupňového orgánu verejnej správy pri vydávaní svojho rozhodnutia, ktorý mal spočívať v tom, že žalobkyňa nebola upovedomená o začatí konania, nemala teda možnosť vyjadriť sa k začatiu konania ani k podkladom rozhodnutia, čím malo dôjsť k zásahu do jej práv. Túto námietku správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalobkyňa v správnej žalobe neuvádza, ktoré ustanovenie ktorého právneho predpisu malo byť takýmto postupom porušené, avšak vzhľadom na to, že správny súd nie je v konaní vo veci správnej žaloby v sociálnych veciach viazaný žalobnými dôvodmi, k uvedenej námietke uvádza: Zákon o sociálnom poistení ustanovuje špeciálnu právnu úpravu konania vo veciach sociálneho poistenia, pričom z ust. § 172 ods. 1 cit. zákona vyplýva, že na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní - Správny poriadok), z ktorého ust. § 18 ods. 3 vyplýva povinnosť orgánu verejnej správy upovedomiť účastníka konania o začatí správneho konania. Zo žiadneho ustanovenia Zákona o sociálnom poistení však nevyplýva

povinnosť orgánu verejnej správy upovedomiť účastníka konania o začatí konania. Konanie vo veci predpísania poistného je zmysle § 172 ods. 5 Zákona o sociálnom poistení nedávkovým konaním, ktoré sa začína na základe písomnej žiadosti účastníka konania alebo z podnetu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne (§ 184 ods. 8). Konanie, ktoré sa začína na podnet organizačnej zložky Sociálnej poisťovne (ako tomu bolo v tomto prípade) je v zmysle § 185 ods. 4 Zákona o sociálnom poistení začaté odo dňa, keď príslušná organizačná zložka Sociálnej poisťovne urobila voči účastníkovi konania prvý úkon. Zákon o sociálnom poistení však nekonkretizuje, o aký úkon má ísť, a preto za prvý úkon možno považovať aj doručenie rozhodnutia, pokiaľ pobočka Sociálnej poisťovne disponovala potrebnými a dostatočnými podkladmi pre rozhodnutie. Prvostupňový orgán verejnej správy v preskúmvanej veci teda podľa Zákona o sociálnom poistení nemal povinnosť, aby o začatí konania upovedomil všetkých známych účastníkov konania (a teda ani žalobkyňu), ako to ukladá Správny poriadok. Zákon o sociálnom poistení neukladá ani povinnosť prvostupňového orgánu verejnej správy, aby pred vydaním rozhodnutia dal možnosť vyjadriť sa účastníkom konania (a teda ani žalobkyni) k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. V tomto prípade sú výkazy poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie za príslušné kalendárne mesiace roku 2010 dostatočným podkladom pre rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného. Takéto závery vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, resp. Najvyššieho správneho súdu SR, napr. rozsudok NS SR sp. zn. 7 Sžso 20/2010 zo dňa 24.02.2011, sp. zn. 1Sžso/57/2013 zo dňa 18.11.2014). Správny súd v postupe prvostupňového orgánu verejnej správy nezistil porušenie ustanovení Zákona o sociálnom poistení. Pokiaľ žalobkyňa v správnej žalobe konštatovala, že došlo k porušeniu ustanovení o kontrolnej činnosti (opäť bez akejkoľvek právnej argumentácie, citujúc ustanovenia § 242 ods. 1 a § 244 ods. 1 Zákona o sociálnom poistení), správny súd uvádza, že v tomto prípade z administratívneho spisu nevyplyva, že by prvostupňový orgán verejnej správy pred vydaním prvostupňového rozhodnutia vykonal u žalobkyne kontrolu plnenia povinností ustanovených zákonom (vonkajšiu kontrolu) v zmysle § 242 a nasl. Zákona o sociálnom poistení. V preskúmvanom prípade prvostupňový orgán verejnej správy vykonal kontrolu odvodu poistného žalobkyňou v informačnom systéme Sociálnej poisťovne, pričom zistil, že žalobkyňa bola v období marec 2010 až december 2010 držiteľkou licencie typu L1A, bola povinná platiť poistné a keďže toto poistné neplatila, vydal rozhodnutie, ktorým jej uložil povinnosť zaplatiť dlžné poistné tak, ako je uvedené vo výroku prvostupňového rozhodnutia. Pre úplnosť správny súd uvádza, že žalobkyňa ani v priebehu administratívneho konania, ani v priebehu súdneho správneho konania, nenamietala výšku predpísaného poistného a ani správny súd nezistil nesprávnosť výpočtu poistného. Správny súd nezistil žalobkyňou tvrdenú a ničím nepodloženú namietanú účelovosť postupu prvostupňového orgánu verejnej správy, ani zásah do jej práv a právom chránených záujmov vyplývajúcich zo Zákona o sociálnom poistení.

57. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti správny súd po preskúmaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím prvostupňového orgánu verejnej správy a konania, ktoré ich vydaniu predchádzalo, dospel k záveru, že správna žaloba nie je dôvodná, a preto ju s poukazom na § 190 SSP zamietol.

58. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP a contrario, podľa ktorého správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Keďže žalobkyňa v konaní nebola úspešná, správny súd jej náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Doručený rozsudok je právoplatný (§ 145 ods. 1 SSP).

Proti tomuto rozsudku je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú môže podať účastník konania, ak bolo rozhodnuté v jeho neprospech (§ 442 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť musí by podaná v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia Správneho súdu v Banskej Bystrici oprávnenému subjektu (§ 443 ods. 1 SSP). Kasačná sťažnosť sa podáva na správnom súde, ktorý napadnuté rozhodnutie vydal (§ 444 ods. 1 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a) na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,

- c) účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred správnym súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e) vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f) nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g) rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h) sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i) nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j) podanie bolo nezákonne odmietnuté.

(2) Dôvod kasačnej sťažnosti uvedený v odseku 1 písm. g) až i) sa vymedzí tak, že sťažovateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podania pred správnym súdom. V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť: a) označenie napadnutého rozhodnutia, b) údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, c) opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva, d) návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti. Kasačnú sťažnosť je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší účastník konania dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, správny súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Sťažovať alebo opomenutý sťažovateľ v prípade konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ (správne žaloby v sociálnych veciach) nemusí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom (§ 449 ods. 2 písm. b/ SSP).